

Департамент освіти і науки
Тернопільської обласної державної адміністрації
Тернопільське обласне комунальне територіальне
відділення МАН України

**Примірне Положення
про філію
Тернопільського обласного комунального
територіального відділення Малої
академії наук України**

Тернопіль - 2014

Підготовлено до друку редакційно-видавничим відділом Тернопільського обласного відділення МАН України.

Погоджено на спільному засіданні Президії та науково-методичної ради Тернопільського обласного відділення МАН України 29.01 2014 р.

Відповідальна за випуск: О. М. Мигайчук, директор обласного відділення МАН України.

Тернопільське обласне комунальне територіальне відділення
Малої академії наук України
м. Тернопіль, вул. Січових Стрільців, 13, тел. 25-95-76

Тираж: 30 прим.

1. Загальні положення

- 1.1 Філія Тернопільського обласного комунального територіального відділення Малої академії наук України є структурно відокремленим підрозділом, який перебуває поза межами розташування обласного позашкільного закладу і виконує таку саму освітню функцію в цілому або за окремими його напрямками при погодженні з департаментом освіти і науки облдержадміністрації.
- 1.2 Положення про філію Тернопільського обласного комунального територіального відділення Малої академії наук України (далі Положення) розроблене відповідно до чинного законодавства в галузі освіти (Закон України «Про освіту», «Про позашкільну освіту»), Статуту, Концепції діяльності та розвитку Тернопільського обласного комунального територіального відділення Малої академії наук України.
- 1.3 Положення визначає правовий статус, повноваження та порядок організації роботи філії. Філія є окремим безбалансовим підрозділом. З метою удосконалення освітньо-адміністративної діяльності філія може набувати статусу юридичної особи. За цієї умови вона матиме самостійний баланс, поточні рахунки в банківських установах, круглу печатку зі своїм повним найменуванням державною мовою, штамп, фірмовий бланк, статистичний код, здійснюватиме бухгалтерську звітність та розрахунки.
- 1.4 Філія створюється, реорганізується та ліквідується органом виконавчої влади, якому вона підпорядкована.

Створення філії як відокремленого структурного підрозділу, незалежно від підпорядкування та форми власності, погоджується (затверджується) органом управління освіти відповідного рівня.

Для прийняття рішення щодо створення філії органу виконавчої влади в галузі освіти подаються такі документи:

- положення про філію, у якому визначено структуру, загальні принципи управління, права та обов'язки відповідального за роботу філії, робочі і дорадчі органи, органи громадського самоврядування, організація навчально-виховного процесу, права та обов'язки учасників навчально-виховного процесу, планування і фінансування, майнові відносини тощо;
- обґрунтування необхідності створення філії із зазначенням потреб району або окремого населеного пункту щодо надання освітніх послуг з науково-дослідницького, експериментального, конструкторсько-винахідницького спрямування в різних галузях науки, а також виявлення, розвитку і підтримки обдарованої молоді,

створення умов для її творчої реалізації, розширення наукового світогляду, організації змістовного дозвілля; гарантій якості навчально-виховного процесу та умов забезпечення його відповідними матеріальними і фінансовими ресурсами, науково-педагогічними, педагогічними кадрами;

- погодження місцевих органів виконавчої влади щодо розміщення філії на базі конкретно вказаного навчального закладу, установи тощо (угода про використання приміщення);
- відомості щодо фінансування витрат на підвищення кваліфікації педкадрів, проведення масових заходів, творчі відрядження (кошторис витрат);
- інформацію щодо прогнозованої чисельності учнів-слухачів філії, переліку відділень, секцій;
- відомості про якісний і кількісний склад науково-педагогічних працівників;
- довідку про матеріально-технічне, програмно-методичне забезпечення.

1.5 Філія діє на підставі розробленого Положення, яке затверджується відповідним органом управління освітою і погоджується директором Тернопільського обласного комунального територіального відділення МАН України.

2. Найменування, місце знаходження.

2.1 Повне найменування із зазначенням базового навчального закладу, визначеного наказом департаменту освіти і науки облдержадміністрації (відділу освіти райдержадміністрації), відповідно до якого створена філія.

2.2 Місце знаходження філії відображає назву населеного пункту, адресу розташування базового навчального закладу, у якому організовується робота філії, поштова та електронна адреси.

3. Мета і завдання діяльності філії.

3.1 Метою діяльності філії Тернопільського обласного комунального територіального відділення Малої академії наук України є пошук і залучення до наукових досліджень обдарованої учнівської молоді, її підтримка та створення умов для подальшої творчої і наукової роботи;

3.2 Головними завданнями філії є:

- реалізація державних вимог у сфері позашкільної освіти;
- виявлення, розвиток та підтримка здібної, обдарованої і талановитої учнівської молоді, розширення її наукового світогляду;

- залучення до систематичної пошукової, науково-дослідницької, експериментальної, конструкторської та винахідницької діяльності учнівської молоді, яка проживає у сільській місцевості;
- створення умов для творчого, інтелектуального, духовного розвитку слухачів секцій МАНУ, стимулювання їх творчих досягнень у різних галузях науки, техніки, культури і мистецтва;
- надання загальноосвітнім та позашкільним навчальним закладам методичної допомоги з питань використання форм і методів роботи з обдарованими, талановитими учнями;
- сприяння професійному самовизначенню та творчій самореалізації учнів відповідно до їх інтересів, запитів і здібностей;
- виховання свідомого громадянина України на принципах демократичних цінностей, носія кращих надбань національної та світової освіти, науки, культури;
- формування освіченої, конкурентоспроможної особистості;
- пропаганда і популяризація наукових досліджень учнів у засобах масової інформації та мережі Інтернет.

4. Права та обов'язки філії

4.1. Філія має право:

4.1.1. Набувати від свого імені майнових і особистих немайнових прав та обов'язків, виконувати інші функції у порядку, передбаченому законодавством України.

4.1.2. Визначати форми і методи організації навчально-виховного процесу.

4.1.3. Проводити інформаційно-методичну та організаційно-масову роботу, спрямовану на вдосконалення програм, змісту, форм і засобів навчання обдарованої молоді.

4.1.4. Розробляти і впроваджувати в установленому порядку експериментальні та індивідуальні навчальні плани, освітні програми, педагогічні інновації, методики та технології з позашкільної освіти.

4.1.5. Проводити на основі укладених угод теоретичну, дослідницьку, експериментальну, конструкторську, винахідницьку, пошукову роботу спільно з вищими навчальними закладами, їх кафедрами або філіями.

4.1.6. Надавати інформаційно-методичну допомогу загальноосвітнім та іншим навчальним закладам з питань роботи з обдарованою молоддю.

4.1.7. Пропагувати досягнення учнівської молоді в галузі науки, техніки, культури і мистецтва.

4.1.8. Проходити в установленому порядку державну атестацію, за умов набуття статусу юридичної особи.

4.1.9. Володіти, користуватися і розпоряджатися майном згідно з чинним законодавством та власним Положенням.

4.2. Обов'язки філії:

4.2.1. При визначенні стратегії діяльності філія повинна враховувати інтереси вихованців (учнів, слухачів).

4.2.2. Створювати належні умови для навчання, виховання та високопродуктивної праці з дотриманням законодавства про працю, правових норм з охорони праці, техніки безпеки.

4.2.3. Забезпечувати захист прав, інтересів учасників навчально-виховного процесу Малої академії наук України та здійснювати їх соціальний захист.

4.3. Створювати умови для функціонування та координації діяльності наукового товариства, відділень, секцій, творчих об'єднань, гуртків.

4.4. Мова навчання і виховання у філії позашкільного навчального закладу визначається Конституцією України та чинним законодавством України.

5. Організаційно-правові засади діяльності філії обласного комунального територіального відділення Малої академії наук України

5.1. Філія Тернопільського обласного комунального територіального відділення Малої академії наук проводить інформаційно-методичну, навчально-виховну, організаційно-масову, консультативну, дослідницьку і тренінгову роботу.

5.2. У межах видатків на оплату праці, відповідно до встановлених нормативів, визначених обласним територіальним відділенням МАН України, у філії можуть створюватися такі наукові відділення:

літературознавства, фольклористики та мистецтвознавства, мовознавства, філософії та суспільствознавства, історії, наук про Землю, технічних наук, комп'ютерних наук, математики, фізики та астрономії, економіки, хімії та біології, екології та аграрних наук.

5.3. Навчальні програми, які реалізуються у філіях, можуть бути однопрофільними, комплексними і такими, що передбачають індивідуальне навчання учнів у гуртках, секціях та творчих об'єднаннях.

5.4. Здобуття позашкільної освіти у секціях та інших творчих об'єднаннях філії обласного територіального відділення Малої академії наук України класифікується за трьома рівнями.

5.4.1. Початковий – творчі об'єднання, де учні отримують загальні знання з основ наук, набувають навичок пошукової, дослідницької, експериментальної, конструкторської та винахідницької роботи, беруть участь у написанні творчих рефератів, визначають тему своєї пошукової, експериментально-дослідницької роботи.

5.4.2. Основний – творчі об’єднання, де учні отримують знання, практичні уміння і навички для самостійного оволодіння науковими і технічними знаннями понад обсяги навчальних програм загальноосвітніх навчальних закладів; розвивають свої інтереси та нахили до наукових досліджень, творчої роботи за певною тематикою; поглиблюють знання з базових дисциплін; задовольняють потреби в професійній орієнтації; беруть активну участь у практичних, наукових експедиціях, олімпіадах, виставках, конкурсах, зустрічах з науковими працівниками, винахідниками, діячами літератури та мистецтва; захищають творчі наукові роботи.

5.4.3. Вищий – творчі об’єднання за інтересами, які проводять теоретичну, дослідницьку, пошукову та експериментальну, винахідницьку, конструкторську роботу з різних проблем науки, техніки, мистецтва; беруть участь у наукових експедиціях, всеукраїнських та міжнародних наукових програмах і проектах, в інших масових наукових заходах (конкурсах, турнірах, конференціях).

5.5. Філія працює відповідно до річного плану роботи, що затверджується директором обласного комунального територіального відділення Малої академії наук України при погодженні департаментом освіти і науки Тернопільської облдержадміністрації, а з набуттям статусу юридичної особи погоджується органом управління освіти, якому буде підпорядкована філія. У плані відображаються основні напрями діяльності, визначаються перспективи розвитку з урахуванням інтересів вихованців, учнів та слухачів.

5.6. Навчально-виховний процес у філії здійснюється за типовими навчальними планами і програмами, затвердженими Міністерством освіти і науки України та, розробленими на їх основі навчальними планами і програмами, які погоджуються департаментом освіти і науки Тернопільської облдержадміністрації і затверджуються директором Тернопільського обласного комунального територіального відділення МАНУ.

5.7. Індивідуальне навчання у філії може організовуватися відповідно до порядку, затвердженого Міністерством освіти і науки України.

5.8. Прийом учнів до філії обласного відділення МАНУ (навчального закладу) може здійснюватися протягом навчального року (в міру закінчення комплектування секцій та інших творчих об’єднань) за бажанням слухачів і за згодою батьків або осіб, які їх замінюють, як на безконкурсній основі, так і за конкурсом, умови якого розробляються базовим навчальним закладом.

5.9. Прийом учнів до філії обласного територіального відділення Малої академії наук для одержання позашкільної освіти здійснюється на підставі заяви батьків або осіб, які їх замінюють.

5.10. Навчально-виховний процес у філії здійснюється диференційовано (відповідно до індивідуальних можливостей, інтересів, нахилів, здібностей

учнів з урахуванням їх віку, психофізичних особливостей, стану здоров'я) з використанням різних організаційних форм роботи: навчальне заняття, урок, лекція, індивідуальне заняття, конференція, семінар, курси, робота в секціях, вікторина, змагання, навчально-тренувальні заняття, літня профільна школа, екскурсія, експедиція, олімпіади, конкурси, огляди, виставки, оздоровчі табори, практична робота в лабораторіях, майстернях, теплицях, на дослідних земельних ділянках, промислових підприємствах, а також з використанням інших форм, передбачених законодавчими і нормативними актами в галузі освіти.

5.11. Філія може залучати до участі в організаційно-масових заходах різні типи навчальних закладів (позашкільні, загальноосвітні, професійно-технічні, вищі).

5.12. Навчальний рік у філії починається 1 вересня.

5.13. Комплектування секцій та інших творчих об'єднань здійснюється у період з 1 до 15 вересня, який вважається робочим часом керівника секції або іншого творчого об'єднання.

5.14. Тривалість навчального року встановлюється Міністерством освіти і науки України та відповідним органом виконавчої влади в галузі освіти.

5.15. У вихідні та святкові дні філія може працювати за окремим планом, який погоджується директором обласного територіального відділення Малої академії наук України.

5.16. Філія створює безпечні умови навчання, виховання та праці.

5.17. У період канікул філія може організовувати поза розкладом навчально-виховну роботу з вихованцями (учнями, слухачами), надаючи їм усі наявні можливості для повноцінного оздоровлення, дозвілля та відпочинку. Протягом канікул навчальний процес може передбачати роботу гуртків, секцій, клубів, творчих об'єднань безпосередньо у базовому навчальному закладі або за його межами у формі науково-дослідних експедицій, походів, табірних зборів, літніх профільних шкіл тощо.

5.18. Тривалість одного заняття (уроку) у секціях визначається навчальними планами і програмами з урахуванням психофізіологічного розвитку та допустимого навантаження для різних вікових категорій учнів.

5.19. Початок і закінчення занять, заходів визначаються відповідальними за роботу філії відповідно до режиму її роботи та правил внутрішнього трудового розпорядку базового навчального закладу, у якому працює філія, з урахуванням допустимого навантаження вихованців (учнів, слухачів).

5.20. Філія може організовувати свою діяльність у формі:

5.20.1. Систематичної роботи наукових гуртків, секцій, клубів, товариств, які працюють протягом року у науково-дослідних установах, вищих навчальних закладах та інших організаціях.

5.20.2. Індивідуальної роботи з вихованцями, учнями та слухачами під керівництвом спеціалістів на базі вищих навчальних закладів, галузевих установ, дослідних станцій, бібліотек, архівів.

5.20.3. Колективної та дистанційної форм роботи творчих гуртків і консультацій для учнів під керівництвом спеціалістів; організації експедицій астрономів, геологів, археологів тощо.

5.20.4. Конкурсу-захисту науково-дослідницьких робіт учнів - членів Малої академії наук України.

5.20.5. Конференцій, семінарів, курсів, читань, вікторин, екскурсій, практичної роботи в лабораторіях, конкурсів-виставок творчих робіт вихованців, учнів та слухачів.

5.20.6. Олімпіад і турнірів з різних галузей знань.

5.20.7. Заочних та очних шкіл з організацією сесійних зборів і консультацій для вихованців, учнів та слухачів.

5.20.8. Навчальних зборів, сесій за участю науковців, педагогів, творчих працівників, спеціалістів різних галузей (допускається участь батьків).

5.20.9. Творчих колективів для виконання замовлень науково-дослідних установ, вищих навчальних закладів, підприємств, організацій за участю кваліфікованих спеціалістів.

5.21. Філія може організовувати роботу секцій та інших творчих об'єднань на базі загальноосвітніх, позашкільних, професійно-технічних, вищих навчальних закладів, підприємств, організацій, інших установ відповідно до укладених угод.

5.22. Філія проводить інформаційно-методичну роботу, спрямовану на вдосконалення програм, змісту, форм і методів діяльності секцій та інших творчих об'єднань, підвищення майстерності педагогічних працівників.

5.23. У філії можуть функціонувати методичні об'єднання відповідно до діяльності відділень, секцій та інших творчих об'єднань, які охоплюють педагогічних працівників певного професійного спрямування.

5.24. З набуттям статусу юридичної особи у філії можуть створюватись педагогічна і науково-методична ради, предметні комісії, до складу яких включаються педагогічні працівники, науковці та інші учасники навчально-виховного процесу.

5.25. Працівники філії можуть надавати інформаційно-методичну допомогу педагогічним колективам, навчальним закладам, молодіжним, дитячим, громадським організаціям.

6. Учасники навчально-виховного процесу філії Тернопільського обласного комунального територіального відділення Малої академії наук України

6.1. Учасниками навчально-виховного процесу у філії обласного територіального відділення МАНУ:

6.1.1. Вихованці, учні і слухачі.

6.1.2. Відповідальний за роботу філії, керівники секцій та інших навчальних підрозділів (наукові товариства).

6.1.3. Педагогічні працівники, психологи, соціальні педагоги, бібліотекарі, спеціалісти, які залучені до навчально-виховного процесу.

6.1.4. Батьки або особи, які їх замінюють.

6.1.5. Науковці, представники підприємств, установ та організацій, які беруть участь у навчально-виховному процесі.;

6.1.6. Представники органів місцевого самоврядування (за умови набуття філією статусу юридичної особи).

6.2. Учні філії можуть бути слухачами, кандидатами в члени або дійсними членами Малої академії наук України.

6.3. Слухачами філії обласного територіального відділення Малої академії наук можуть бути учні загальноосвітніх, професійно-технічних навчальних закладів різних типів, студенти вищих навчальних закладів I - II рівнів акредитації, які проводять дослідницьку, пошукову та експериментальну роботу з різних проблем науки, техніки, культури і мистецтва.

6.4. Кандидатами в члени Малої академії наук у філії можуть стати учні, які навчаються у секціях та інших творчих об'єднаннях основного рівня.

6.5. Дійсними членами Малої академії наук у філіях можуть стати кандидати у члени Малої академії наук, які навчаються у секціях або інших творчих об'єднаннях вищого рівня не менше двох років.

6.6. Права та обов'язки учнів, педагогічних працівників та батьків або осіб, які їх замінюють, визначаються Конституцією України, Законами України.

6.7. Викладачі, керівники секцій та інших творчих об'єднань філії працюють відповідно до режиму роботи та розкладу занять, затверджених директором обласного комунального територіального відділення МАН України і погодженого керівником базового навчального закладу.

6.8. Обсяг педагогічного навантаження у філії визначається директором обласного відділення Малої академії наук України відповідно до вимог чинного законодавства і затверджується департаментом освіти і науки Тернопільської облдержадміністрації.

6.9. Розміри та порядок доплат за інші види педагогічної діяльності встановлюються відповідно до нормативних актів, визначених Кабінетом Міністрів України.

6.10. Перерозподіл або зміна педагогічного навантаження протягом навчального року можливі при умові зміни кількості годин, що передбачаються навчальним планом, у випадку вибуття або зарахування вихованців (учнів, слухачів) Малої академії наук протягом навчального року, або за письмовою згодою педагогічного працівника з додержанням законодавства України про працю.

6.11. Не допускається відволікання педагогічних працівників від виконання професійних обов'язків, крім випадків, передбачених законодавством.

6.12. Педагогічні працівники філії підлягають атестації, як правило, один раз у п'ять років відповідно до порядку, встановленого Міністерством освіти і науки України.

7. Контроль і керівництво філією обласного комунального територіального відділення Малої академії наук України

7.1. Керівництво філією здійснюється відповідальним працівником, який має вищу педагогічну освіту і стаж педагогічної роботи не менше, як три роки, пройшов курси підвищення кваліфікації та атестацію в порядку, встановленому Міністерством освіти і науки України.

7.2. Відповідальний за роботу філії призначається та звільняється наказом органу виконавчої влади в галузі освіти за поданням директора обласного територіального відділення МАН України.

7.3. Педагогічні та інші працівники філії, яка має статус юридичної особи, призначаються на посади і звільняються з посад відповідно до чинного законодавства України. В інших випадках – оплата праці викладачам здійснюється відповідно до укладеного договору із викладачами і табеля відпрацьованих академічних годин.

7.4. Відповідальний за роботу філії:

7.4.1. Здійснює загальне керівництво діяльністю філії, забезпечує раціональний добір і розстановку викладачів секцій, створює належні умови для розвитку творчого потенціалу.

7.4.2. Установлює порядок робочого дня, порядок проведення обліку робочого часу згідно з чинним законодавством України про працю.

7.4.3. Організовує навчально-виховний процес.

7.4.4. Забезпечує контроль за виконанням навчальних планів і програм, якістю знань, умінь та навичок слухачів, учнів-членів МАНУ.

7.4.5. Створює необхідні умови для здобуття учнями теоретичних, науково-дослідницьких, конструкторсько-винахідницьких знань та навичок.

7.4.6. Забезпечує дотримання вимог щодо охорони дитинства, санітарно-гігієнічних та протипожежних норм, техніки безпеки.

Із набуттям статусу юридичної особи організовує виконання кошторису доходів і видатків, укладає угоди з юридичними та фізичними особами, у встановленому порядку відкриває рахунки в установах банків або в органах Державної казначейської служби України, установлює надбавки, доплати, премії та надає матеріальну допомогу працівникам закладу відповідно до вимог законодавства.

7.4.7. Представляє філію в установах та організаціях і відповідає перед засновником за результати діяльності.

7.4.8. Без доручення діє від імені обласного територіального відділення Малої академії наук України, представляє його інтереси в органах державної влади, місцевого самоврядування, інших організаціях.

7.4.9. Готує подання директору обласного територіального відділення МАНУ про участь діячів науки, культури, членів творчих спілок, працівників культурно-освітніх закладів, підприємств, установ та організацій, інших юридичних або фізичних осіб у навчально-виховному процесі.

7.4.10. Забезпечує додержання прав вихованців (учнів, слухачів) на захист від будь-яких форм фізичного або психічного насильства.

7.4.11. Готує у межах своєї компетенції проекти наказів та розпоряджень, які затверджуються відповідним органом управління освіти.

7.4.12. Пропонує заходи заохочення та дисциплінарного стягнення щодо учасників навчально-виховного процесу.

7.4.13. Розробляє посадові обов'язки працівників.

7.4.14. Несе відповідальність за виконання покладених на філію завдань, результати навчально-виховної діяльності, стан і збереження майна, переданого в користування та володіння філії.

7.5. Контроль за діяльністю філії здійснюють відповідний орган управління освіти, директор та працівники Тернопільського обласного комунального територіального відділення МАН України.

7.6. За умови набуття філією статусу юридичної особи та формування сталого педагогічного колективу у ній можуть створюватися і діяти колегіальні дорадчі органи (педагогічна рада, науково-методична рада, загальні збори трудового колективу, інші об'єднання), які функціонуватимуть відповідно до діючих нормативних актів.